

الدَّرْسُ الثَّانِي

درس دوم (فعل مضارع ، افعال اول ودوم شخص مفرد ، ضمير واقسام آن)

✓ فعل ماضی را در سال گذشته به طور کامل یاد گرفتید ، حالا وقتش هست که فعل مضارع را یاد بگیرید.

بر معنای مستقلی دلالت میکند و وابسته به زمان است ، در واقع بر انجام دادن کار یا پدید آمدن حالتی در زمان " گذشته ، حال و یا آینده " دلالت دارد که شما امسال با فعل مضارع (حال یا آینده) آشنا خواهید شد.

فعل

فعلی است که بر انجام دادن کار یا پدید آمدن حالتی در زمان " حال یا آینده " دلالت دارد.

مانند : يَذْهَبُ (می رود) ، تَكْتُبُ (می نویسد) ، أَفْعَلُ (انجام می دهم)

فعل مضارع

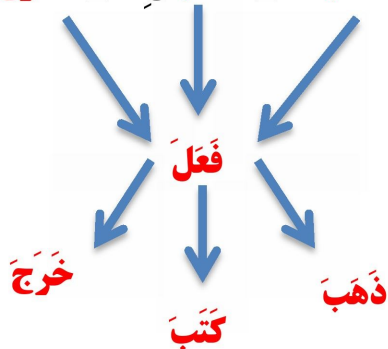
★ نکته طلایی 1 ★

فعل مضارع دارای ریشه سه حرفی می باشد که با افزودن حروف مضارعة (نَ ـ يَ ـ اَ ـ نَ ـ اَ) به ابتدای ریشه فعل و علامت ها (شناسه) به آخر ریشه فعل معنای گوناگونی می یابند.

" تبدیل فعل ماضی به فعل مضارع " (به عبارت دیگر برای تبدیل فعل ماضی به فعل مضارع حروف مضارعة (نَ ـ يَ ـ اَ ـ نَ ـ اَ) به ابتدای ریشه فعل و علامت ها (شناسه) به آخر ریشه فعل اضافه می شود.

ریشه سه حرفی فعل ها برون " فَعَلَ " می باشند.

مانند : يَذْهَبُ _ تَكْتُبُ _ أَخْرَجُ

" فعل مضارع اول شخص مفرد "

فعلی که انجام کار را به خود گوینده نسبت می دهد این فعل برای **مذکر** و **مونث** یکسان است حرف مضارعة (أ) به ابتدای ریشه فعل اضافه می شود. این فعل علامت (شناسه) مخصوصی ندارد.

نکته طلایی 2

آخر فعل اول شخص مفرد علامت (شناسه) خاصی **ندارد** فقط باید به این نکته توجه کرد که در پایان این فعل (اول شخص مفرد) حرکت **ضمه** قرار می گیرد.

فعل مضارع اول شخص مفرد در فارسی همان " **من** " هست که در فارسی مانند عربی برای مذکر و مونث یکسان است : مانند **من می روم** ، **من انجام می دهم** و.....

روش ساخت فعل مضارع اول شخص مفرد در زبان فارسی :

می + **بن فعل** + **شناسه** = **فعل مضارع اول شخص مفرد**

می + **رو** + **م** = **می روم**

حالا بریم سراغ روش ساخت فعل مضارع اول شخص مفرد در زبان عربی :

حرف مضارعة (أ) + **ریشه فعل (سه حرف اصلی)** = **فعل مضارع اول شخص مفرد**

أ + **كَتَبَ** = **أَكْتُبُ** (می نویسم)

" معرفی ضمیر وانواع آن "

ضمیر چیست ؟

کلمه ای است که به جای اسم قرار می گیرد و از تکرار اسم جلوگیری می کند.

مانند : **زهرا** به بازار می رود ، **او** کتابی برای دوستش می خرد .

همانطور که می بینید ضمیر " **او** " از تکرار اسم " **زهرا** " جلوگیری می کند.

ضمیر به دودسته تقسیم می شود :

2. ضمائر متّصل (چسبیده)

1. ضمائر مُنفصل (جدا)

ضمائر مُنفصل (جدا)

ضمائر مُنفصل از ریشه "فصل" و به معنای جدا است یعنی ضمائر مُنفصل به آخر کلمه نمی چسبند و به تنهایی معنای مستقلی دارند و جمله می تواند با آنها آغاز شود.

ضمائر متّصل (چسبیده)

ضمائر متّصل از ریشه "وصل" و به معنای چسبیده است یعنی ضمائر متّصل به آخر کلمه می چسبند و به تنهایی هیچ معنای مستقلی ندارند.

" حالا بریم سراغ ضمائر فعل مضارع اول شخص مفرد "

ضمیر مُنفصل : أنا

ضمیر مُنفصل + فعل مضارع اول شخص مفرد

أنا + أكتبُ ←

(من می نویسم.)

ضمیر متّصل : ی

ضمیر مُنفصل + فعل مضارع اول شخص مفرد + ضمیر متّصل

أنا + أكتبُ + واجبی ← أنا أكتبُ واجبی

(من تکلیفم را می نویسم)

" فعل مضارع دوم شخص مفرد "

فعل مضارع دوم شخص مفرد فعلی است که برای صحبت با یک شخص حاضر و نسبت دادن کاری یا حالتی به او به کار می رود و به دو دسته تقسیم می شود که عبارت است از:

1. فعل مضارع دوم شخص مفرد مذکر 2. فعل مضارع دوم شخص مفرد مؤنث

✓ ابتدا به بررسی فعل مضارع دوم شخص مفرد مذکر می پردازیم.

در فعل مضارع دوم شخص مفرد مذکر حرف مضارعة (نَ) به ابتدای ریشه فعل اضافه می شود. این فعل علامت (شناسه) مخصوصی ندارد.

★ نکته طلایی 3 ★

آخر فعل دوم شخص مفرد مذکر علامت (شناسه) خاصی **ندارد** فقط باید به این نکته توجه کرد که در پایان این فعل (**دوم شخص مفرد مذکر**) حرکت **ُ** " **ضمه** " قرار می گیرد.

فعل مضارع دوم شخص مفرد در فارسی همان " **تو** " هست که در فارسی برای مذکر و مؤنث یکسان است : مانند **تو می روی**، **تو انجام می دهی** و.....

روش ساخت فعل مضارع دوم شخص مفرد مذکر در زبان فارسی :

می + **بن فعل** + **شناسه** = **فعل مضارع دوم شخص مفرد مذکر**

می + **نویس** + **ی** = **می نویسی**

حالا بریم سراغ روش ساخت فعل مضارع دوم شخص مفرد مذکر در زبان عربی :

حرف مضارعة (نَ) + **ریشه فعل (سه حرف اصلی)** = **فعل مضارع دوم شخص مفرد مذکر**

نَ + **کَتَبَ** = **تَكْتُبُ** (می نویسی)

" حالا بریم سراغ ضمائر فعل مضارع دوم شخص مفرد مذکر "

ضمیر مُنْفَصِل : أَنْتَ

ضمیر مُنْفَصِل + فعل مضارع دوم شخص مفرد مذکر

أَنْتَ + تَكْتُبُ ← أَنْتَ تَكْتُبُ

(تو می نویسی " مذکر ")

ضمیر مُتَّصِل : كَ

ضمیر مُنْفَصِل + فعل مضارع دوم شخص مفرد مذکر + ضمیر مُتَّصِل

أَنْتَ + تَكْتُبُ + وَاجِبَكَ ← أَنْتَ تَكْتُبُ وَاجِبَكَ.

(تو تکلیفت را می نویسی " مذکر ")

حالا به بررسی فعل مضارع دوم شخص مفرد مونث می پردازیم.

در فعل مضارع دوم شخص مفرد مونث حرف مضارعة (نَ) به ابتدای ریشه فعل اضافه می شود. و علامت (شناسه) " **يَنَ** " به آخر ریشه فعل اضافه می شود.

روش ساخت فعل مضارع دوم شخص مفرد مونث در زبان فارسی :

می + **بن فعل** + **شناسه** = **فعل مضارع دوم شخص مفرد مونث**

می + **نویس** + **ی** = **می نویسی**

حالا بریم سراغ روش ساخت فعل مضارع دوم شخص مفرد مونث در زبان عربی :

حرف مضارعة (نَ) + ریشه فعل (سه حرف اصلی) + علامت فعل (شناسه) = **فعل مضارع دوم شخص مفرد مونث**

نَ + **كَتَبَ** + **يَنَ** = **تَكْتَبِينَ** (می نویسی)

" **حالا بریم سراغ ضمائر فعل مضارع دوم شخص مفرد مونث** "

ضمیر مُنْفَصِل : أَنْتِ

ضمیر مُنْفَصِل + فعل مضارع دوم شخص مفرد مونث

أَنْتِ + **تَكْتَبِينَ** ← **أَنْتِ تَكْتَبِينَ**
(تو می نویسی " مونث ")

ضمیر مُتَّصِل : كِ

ضمیر مُنْفَصِل + فعل مضارع دوم شخص مفرد مونث + ضمیر مُتَّصِل

أَنْتِ + **تَكْتَبِينَ** + **وَاجِبِكِ** ← **أَنْتِ تَكْتَبِينَ وَاجِبِكِ**
(تو تکلیفت را می نویسی " مونث ")

مقایسه بین فعل ماضی (اول شخص مفرد ، دوم شخص مفرد) با فعل مضارع (اول شخص مفرد ، دوم شخص مفرد)

" جدول فعل ماضی "

ترجمه	فعل ماضی	تصویر	شخص
من تکلیفم را نوشتم.	أَنَا كَتَبْتُ وَاجِبِي		اول شخص مفرد
تو تکلیفت را نوشتی.	أَنْتَ كَتَبْتَ وَاجِبِكَ		دوم شخص مفرد
	أَنْتِ كَتَبْتِ وَاجِبِكِ		

" جدول فعل مضارع "

ترجمه	فعل مضارع	تصویر	شخص
من تکلیفم را می نویسم.	أَنَا أَكْتُبُ وَاجِبِي		اول شخص مفرد
تو تکلیفت را می نویسی.	أَنْتَ تَكْتُبُ وَاجِبِكَ		دوم شخص مفرد
	أَنْتِ تَكْتُبِينَ وَاجِبِكِ		

★ نکته طلایی 4 ★

با توجه به جداول بالا در فعل های ماضی ریشه فعل (سه حرف اصلی) در اول فعل قرار دارد و سپس علامت ها (شناسه ها) می آیند ولی در فعل های مضارع اول حروف مضارعة (نُ _ ي _ نَ _ ا) ، بعد ریشه فعل (سه حرف اصلی) و سپس علامت ها (شناسه ها) می آیند.

مانند:

فعل ماضی: **كَتَبَ** ← **ت** + **كَتَبَ** (سه حرف اصلی) + علامت (شناسه)

فعل مضارع: **نَكْتُبُ** ← **نَ** + **كَتَبَ** + **يُنَ** (سه حرف اصلی) + علامت (شناسه)